

כיבוס מסכות הקורונה ולבישת מסכה חדשה בתשעת הימים

דנו חכמי זמנינו אם מסכות הפנים המיועדות להגן מפני מגיפת הקורונה נחשבות כבגד או לא, ויש בזה כמה נפק"מ, כגון לענין הוצאה בשבת ועוד, וצידדו לומר דיש לזה דין מלבוש ובגד הואיל ובתקופה זו הדרך ללכת במסכה זו בקביעות, ויש לדון איך הדין בזה לענין איסורי קנייה ולבישת בגדים בתשעת הימים.

ונקדים לדון בדיון קנייתם, הנה השו"ע סי' תקנ"א ס"ז כתב ו"א שאסור לתקן בגדים חדשים ומנעלים חדשים בשבת זה, ויש להחמיר בזה מר"ח, והרמ"א הוסיף דה"ה דאסור לקנות, וכתב המשנ"ב סק"ח המקור לאיסור זה של תיקון הבגדים הוא מהירושלמי המובא לקמן ס"ח דכתב השו"ע נשי דנהיגי דלא למישתי (פירוש לסדר ולערוך החוטין שהולכין לארכו של בגד והוא מלשון או בשתי או בערב) עמרא מדעייל אב, מנהגא, ועיי"ש במשנ"ב דאסמכוה בירושלמי על שם שבטלה אבן השתיה, ועוד כתב המשנ"ב סק"ח דכל תיקון בגדים הוי בכלל זה, ומדסמך הרמ"א דין איסור קניית הבגדים לדיון זה משמע דהוי גם מאותו טעם של איסור, ואיסור הקניה ביאר המשנ"ב סק"מ מ"ט דהיינו אפי' דעתו שלא ללבשן עד אחר תשעה באב.

והנה המשנ"ב סק"ק נ"ד הביא דברי המג"א דמותר לעשות קרוני"ן (מיני כתרים עם עיטורים) שאורגים בעצים דלאו בכלל בגד הוא. ובקובץ עיון הפרשה גליון קע"ט עמ' קל"ח כתב הג"ר מאיר רוזנר שליט"א לבאר ההיתר בזה בב' אופנים; הא' דלא אסרו אלא בגד שבא להגן או לחמם את הגוף בלבישתו, אבל קרוני"ן שהם תכשיט ותפקידם רק ליפות או לכבד את הלובוש ולא לחממו או להגן עליו [כמנעלים] אינם בכלל בגד. והב' דההיתר בקרוני"ן משום דהיו עשויים מעצים ולא מחוטים ועל כן אינם בכלל בגדים שנהגו בהם איסור. וכן משמע מהא דהדגישו המג"א ומשנ"ב ענין זה שהקרוני"ן עשויים מעצים, אולם מעיקר טעמים שכתבו דלאו בכלל בגד הוא' משמע מצד ההיתר הראשון כיון דלא באו להגן על האדם או לחמם אותו, ועיי"ש שכתב דלב' הטעמים מותר לקנות משקפיים חדשות וכן שעון מכובד, דאע"ג שנישאים עליו ומשמשים אותו לאו בכלל בגד נינהו שהרי אין באים להגן עליו או לחמם אותו, וגם אינם עשויים מחוטים [ועיי"ש מה שכתב מצד ברכת שהחיינו].

וכתב נפק"מ בין ב' הטעמים אם מותר לקנות שרשרת פנינים שמשחילים על חוט, דאם ההיתר הוא בכל דבר שאינו מלבוש י"ל דגם זה אינו מלבוש, שלא בא להגן על הגוף או לחממו אלא לנאותו או לכבדו ואינו בכלל בגד, אבל אם ההיתר בקרוני"ן הוא רק מחמת שאינו עשוי מחוטים א"כ כאן שהוא עשוי ע"י החוט אע"ג דהחוט אינו עיקר אלא טפל, מ"מ דמי למנעלים דהמנהג שלא לקנותם כיון שתפורים בחוטי"ן אע"פ שהחוט אינו עיקר הנעל.

והנה לפי ב' טעמים אלו אין לנו את ההיתר של קרוני"ן בקניית מסכות הפנים, שהרי הם תפורים בחוטים וגם עשויים להגן על האדם, וכיון שכן הרי הם בכלל בגד, וגם הם בכלל סוג הבגדים שנהגו בהם האיסור כיון שעשויים מחוטים, אמנם מה שיש לדון בהם להיתר מפני שאינם בגדים חשובים, ואפשר שכלל לא נכללו במנהג האוסר לקנותם וכדלהלן לענין דין לבישת בגד חדש.

והנה לענין דין לבישתן כתב השו"ע ס"ו כלים חדשים בין לבנים בין צבועים בין של צמר בין של פשתן אסור ללבוש בשבת זו, וכתב הרמ"א ואנו מחמירים מראש חודש ואילך, ובמשנ"ב סק"מ כתב ובגדים שאינם חשובים כל כך שאין צריך לברך עליו שהחיינו כגון מנעלים חדשים ואנפילאות שקורין זאק"ן [גרביים] וכיוצא בזה בודאי מותר לקנותו וללבושו מ"ז בתמוז עד ראש חודש, עכ"ל. הרי לנו שאפילו ב'זאק"ן שאינו בגד חשוב לא התיר לאחר ראש חודש.

אמנם י"ל דבגד זה של מסיכת הפנים גרע טפי ואין בו חשיבות כלל, ולא מיבעי במסכות הכירורגיות שאין בהם צורת בגד אלא עיקרם עשוי כהגנה חיצונית וגם מוחלפים פעמים רבות, אלא אפילו במסיכות העשויים מבד שהם מתלבשים היטב על הפנים בדומה לבגד, וגם הם יותר שימושיים, ואפילו מכבסים אותם וחוזרים להשתמש בהם, מ"מ נראה דעדיין גרע מחשיבות שאר בגדי האדם ולא מצאנו שיחול בו המנהג האוסר לקנותו, וכן גרע משאר בגדים לענין איסור לבישת בגד חדש, ואם כי לענין המסכות הכירורגיות נראה זאת לדבר יותר פשוט, הרי לענין המסכות העשויים מבד ומשתמשים בהם לאורך זמן עדיין יל"ע, ולא באתי להכריע.

ועוד נפק"מ יש בנידון זה אם מותר לכבס מסכות אלו בתשעת הימים, דאם אינם בכלל בגד כלל מסתבר דאין בהם איסור כיבוס, וצ"ע.

הרב אברהם זנגר

רחיצה בתשעת הימים לכלה בתוך ל' יום מנישואיה

הוראה חדשה בדיני תשעת הימים שמעתי מהגרמ"מ לובין שליט"א, דכלה בתוך שלושים יום מנישואיה יש לצדד דמותרת לרחוץ כל גופה בתשעת הימים. ויסוד דבריו, דמבואר ביומא עח: דכלה בתוך ל' יום מותרת לרחוץ פניה ביוהכ"פ כדי שלא תתגנה על בעלה, ונפסק בשו"ע סי' תרי"ג ס"י, ובמשנ"ב סי' תקנ"ד סק"ט למד מזה בק"ו לת"ב דמותרת לרחוץ פניה, וא"כ מסתבר דאם ביוכ"פ דאיסור רחיצה הוא מה' עינויים האסורים מדינא ולד' הרמב"ם וכמה ראשונים איסורם מדאו', עכ"ז התירו לכלה כדי שלא תתגנה על בעלה (ואף דאין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקו"ע, שאני הכא דמסרן הכתוב לחכמים להקל בהם כפי ראות עיניהם כמש"כ הר"ן, או דהאיסור מדאו' הוא רק ברחיצת רוב גופו כמש"כ היראים, והובא בשעה"צ סי' תרי"א סק"א), כ"ש באיסור רחיצה של תשעת הימים שאינו אלא מנהג דיש להתיר כדי שלא תתגנה על בעלה.

ואף דביוכ"פ ות"ב לא התירו אלא רחיצת פניה, היינו לפי שבמניעת רחיצת כל גופה יום אחד לא תתגנה על בעלה, וסגי ברחיצת פנים, אבל מניעת רחיצת גופה תשעה ימים בודאי גנאי גדול הוא לה, ועל כן יש לצדד להתיר רחיצת כל גופה לפי הצורך, בפרט שאיסור רחיצה בתשעת הימים אינו אלא מנהג, עכ"ל. ואמר שהשאלה היתה למעשה והציע הדבר לפני חותנו מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל והיה נראה לו שהסכים לזה.

ותמהתי על הוראה זו, דהא בז' ימי אבלות אין היתר לכלה בתוך ל' יום לרחוץ כל גופה כמבואר בשו"ע יו"ד סוס"י שפ"א דרק להתקטש התירו ולא לרחוץ, הרי דאין היתר